

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknak és tanítóknak egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyszer hasábozott garmond sorért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, nyugtábellyel és támlappal együtt 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzüldmények és hirdetések a kiadóhivatalhoz ezimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

A haza és a szociáldemokraták.

Dacára annak, hogy jelenleg nagyon is a főlshinen vannak s szinte úgy látszik, mintha ők tartanák kezükben az ország gyepöljét: még is gyermekkorát éli nálunk a szociáldemokrácia. Igaz, hogy ez a gyermek hatalmasan fejlődik s máról holnapra férfivá serdülhet. Mindazonáltal e jelen pillanatban még nem érte el az érettség fokát s mint a kiforrotlan legényember, egyre-másra tulzásokba esik, brutális ellentétbe kerülve unos untalan olyan eszmékkel és eszményekkel, melyeket Magyarország ezeréves története megszentelt. Ezek a súlyos ballépések, a kiforrotlanságnak és éretlenségnek ezen ríktó cselekedetei azonban ne rémitsék még el egyelőre a burzsoáziát, amely ellen a szocialisták oly vehemensen harcolnak.

Nem eszik meg olyan forrón a levest, mint a hogyan készül, nincs a folyamnak olyan áradása, amelyet apadás ne váltana fel. A mi szocialistáink is ki fognak forni, meg fognak érni s aztán békésen beilleszkednek majd a korhadó társadalmi osztály s rend kereteibe, mert egyelőre egyebet nem tehetnek.

A mi szociáldemokráciánk tisztára külföldi, illetve német példa után indul s a német szociáldemokrata párthoz hasonlóan, a mienk is „fogja még olesóbban is adni”, hogy e pórias, de találó kifejezéssel éljünk.

A szociáldemokraták tudvalevően az erfurti program alapján állanak, amelynek homlokerében a termelési eszközök köztulajdonná tétele áll. Ez egyetlen pont s egyuttal a legsarkalatosabb szociáldemokrata követelés is, amely a je-

lenlegi társadalmi és közjogi rend kere-tén meg nem valósítható. Az erfurti program többi pontjai, mint például a néphadsereg, az ingyen orvos és tanítás, a vallás magánügy, a munkásbiztosítás, a cimek és rangok eltörlése, az általános titkos választási jog, stb., stb., többé-kevésbé megvalósítható ez „osztályrend” keretén belül is, sőt számos polgári radikális párt van Európában, még Magyarországon is, melyek e program egyik-másik pontjáért harcolnak.

Marx, a történelmi materializmus híres mestere a szociáldemokrata program megvalósítását csak a munkások nemzetközi szövetsége és az országhatárokon leomlása után tartotta lehetségesnek s vezényszava: „világ munkásai egyesüljete” viszhangra lel valóban a világ összes mukásainak szívében. Azonban nem ez a fontos, hanem az, hogy a nemzetköziség nincsen benne a szociáldemokrácia programjában, hanem benne van a taktikájában. S ez az oka annak, hogy agitációjuk, haremodoruk egészen elüt a polgári pártok haremodorától, a szocialista agitációnak az a meggyőződése, hogy a munkásban meg kell bolygatni, lehetőleg kiirtani a hazaszeretetet, akkor lesz csak jó szocialista. Dacára annak, hogy semmi olyan nincs az erfurti programban, amely ártalmára lenne a hazának, a mi szocialistáink úgy nevelnek maguknak tömeget, hogy azt a haza ellen izgatják. Ezzel tesznek éles különbséget a proletár és polgárpártok között, ez az az örvény, amely a kettőt elválasztja.

De ez az örvény áthidalható. Bebizonyított tény, hogy mennél hatalmasabb lett valamely szocialista párt, mennél nagyobb számmal kerültek be képviselői a parlamentekbe, annál többet

engedtek elveik merevségéből, taktikájuk szilajságából. Ugy Német, mint Franciaországban hatalmas eltéréseket látunk már az elvek hangoztatása és a gyakorlati élet között. Hova tűnt a német szocialisták radikálizmusa abban a pillanatban, mikor a birodalmi gyűlés külsőbét átlépték? Bizony kint felejtették. Észszerüségi szempontnak hódolva s mint parlamenti férfiak abból az elvből indulnak ki, hogy minél hatalmasabb és gazdagabb Németország, annál jobb sorsa van a német munkásnak. S míg az erfurti program az átkok átkát szórja a militarizmusra: Bebel, Vollmark és a többi urak megszavazzák a katonai célokra szükséges milliókat, illetve nem görditenek akadályt annak megszavazása elé.

Hát így lesz ez nálunk Magyarországon is. A vad, gyakran utálatos agitáció a haza ellen meg fog szűnni akkor, amikor a szocialisták is valakik lesznek s nem lesz szükségük arra, hogy a maguk érdekében a felforgatást prédikálják. Belátják, hogy felforgatni könnyű, de alkotni nehéz s ők mint szocialisták is csak úgy boldogulhatnak, ha hazájuk minél nagyobb és erősebb lesz.

Cselekedjünk.

Megmozdult tehát a föld lábaink alatt. Negyedszázad semmittevésének büne végre elszunnyadt lelkiismeretünket is fölveré s kezdünk foglalkozni talán most már egyszer komolyan városunk közügyeivel.

E lapok hasábjain az eddig megjelent közleményekből már is tisztán megállapítható, hogy a baj a városnál a vezetésben volt és van ma is.

Csak természetes, hogy a vezetésben a képviselőket is bele értem.

E lapok 38-ik számában a város ügyeit meleg érdeklődéssel tárgyaló cikk írója a képviselőket két részre osztja: a maradi és haladó pártiakra s azt állítja, hogy a haladó párt mégis csak többségben van. Hát ez nem való. Nem pedig azért, mert nemcsak a jelenlegi állapot, de éppen az elmúlt 25 év napjainkig az ellenkezőt bizonyítja; mert a haladó párt többségben léte nyomot hagyott volna a város fejlődésében, avagy közigazgatásában is. Hogy nem kerültek egészséges alakban az egyes javaslatok a képviselő elö, ez sajnos, de igaz.

De mindazonáltal ha volt, vagy ha még most is van állítólag haladó párti többség, úgy annak nem lett volna szabad, hogy a kidolgozatlan, de a közügyre előnyösen kiható javaslatokat kimulni engedje.

En tovább megyek. Késébe vonom azon állítást is, hogy a képviselőben maradi párti egyetlen egy is volna. Am tessék megkérdezni egyenként. Van itt más baj is s talán ez is egyike a nagyobb bajoknak. A képviselő tagjai, sajnos, kevés kivétellel kell kimondanom, előbbre helyezik magánérdekeiket a köznél s inkább csak azért szeretik bevéleztatni magukat tüzzel-vassal a képviselő, hogy egyéni híuságuk kielégítetebb legyen.

Ez is a bajok eredeti forrásából való uraim! Ezen állítást igazolják a képviselői gyűlések jegyzőkönyvei, melyek elég gyakori esetekben a mellett szólanak, hogy bizony a képviselő urakat alig lehetett oly számban összetoborzani egyes alkalmakkor, hogy a képviselő határozatképes lehessen.

A közügyek vezetését kezében tartó ily képviselő közönye nem teremhet mást, mint visszaféledést.

Teljesen hiszem, érzem és tudom, hogy bármely intézmény, melynek élén a vezetői ügyeszeretéből kifolyó lelkesedés, sőt a képesség is hiányzik, alkotásra, cselekvésre az képtelen. Ott fejlődésről szó sem lehet. E kettőben rejlik a hiba: egyik a képviselő nagyfoku közönye, a másik a vezetésbeni tehetetlenség. A boldogulás útja itt feneklik meg.

25 év mulasztását kapkodással párosult tehetetlenséggel helyrehozni nem lehet. Erős akarat, alkotni tudó elme s az alkotások

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája

Még egyszer.

Egy néhány hirtelen, erőszakos rázkódás után nagy zökkenéssel állott meg a vonat. Az utazótáskák legnagyobb része kirepült a hálóból, egy alvó utas legurult a pamlagról. Ijedten ugrált fel mindenki.

Zűravaros hangok hallatszottak kívülről. — A podgyászos kocsi tengelyagya átmelegedett és elrepedt, a kocsi kisiklott, most ott fékszik a domboldalon. Szerencse, hogy nem valamivel odébb történt. Legurult volna az egész vonat.

— Mikor mehetünk majd tovább?

— Isten tudja! A megyesi állomás közel van, a kalauzt már beküldtük, hogy sürgönyözzön. De amíg a segítővonat megérkezik, belé telhetik vagy öt-hat óra.

— Öt-hat óra, — szörnyülködtek az utasok. Hiszen ez alatt megfagyhatunk.

Téli idő volt, hóval fedve az egész tájék. Már be is sötétedett volna, csak a fehér hó fénye terjesztett szét egy kevés szürkéséget. A közeli falu ablakaiból kilágított egy-egy pislogó mécs. Az a kevés ember, a ki a vonaton volt, összeverődött egy kis csoportba. Csupa férfi. Valamivel messzebb két nő vitatkozott némi élénkséggel. Az egyik aztán hirtelen odafordult a vonatvezetőhöz.

— Hogy hívják ezt a falut?

— Medgyesnek.

Meglepetten nézett fel az asszony. Ugy látszik, a név ismerős volt előtte.

— Van valami vendéglőféle benne?

— Dehogy kérem, csak egy kis kocsma. Az is a legrosszabb fajtából.

A pályatest mellett futó országútról vidám csilingelés hallatszott. Nyomban utána feltűnt a szánkó.

— Hohó Pista, megállj, földült a vonat.

Egy ember ugrott ki a szánból és gyorsan felment a töltésre. Hamarosan megtudakolta, hogy mi történt. Még javában beszélgetett a fűtővel, vonatvezetővel, mikor az egyik nő, az idősebbik megszólította:

— Bocsanat, hogy alkalmatlankodom, de úgy látszik, kegyed idevaló. Nem tudná megmondani, vajjon itt e mellett a Medgyes mellett van-e a Hauserék kastélya?

— A Hauserék kastélya? Igen is, ott van. Miért kérdi nagysád?

— Azért, mert Hauser Feri jó barátunk. Ott tán majd kapunk szállást az éj-jelre. A vonaton utóvégre még sem lehet maradnunk.

— Semmi esetre, nagyságos asszonyom. Örülök, hogy éppen erre jártam. Én Hauser Ede vagyok, Feri bátyja.

— Ez valóban szerencse. Bizonyosan ismeri a nevünket. Török Istvánné vagyok, ez meg a leányom, Vanda.

— Ah, rendkívül örülök. Hogyne ismer-ném kegyeteket. Merre van a podgyászk?

Berakták a táskákat a szánkóba. Hauser kiült a kocsi mellé, csak elfértek valahogy. A kastélyban Hauserné, a fiatal asszony gondoskodott a váratlan vendégeiről.

Hat órakor az ebédnél találkoztak mindnyájan.

— Hát Feri nincs itt?

— Nem, ő künn lakik a megyeri pusztán, néha jön át.

Pár pillanat múlva zaj hallatszott a csarnok felől.

— Nézz ki Péter mi az?

Az inas visszajött:

— A Feri érkezett meg.

A leány mintha elsápadt volna. Az inas után rögtön belépett a fiatal uraság, de mikor annak a tekintete reá esett, már vörvörös volt Vanda arca.

Csodálkozás, üdvözlés, magyarázatok. Hamar felraktak még egy terítéket és a fiatal ember leült. Alig evett egy falatot. Hauserné megkérdezte:

— Mi az Feri, miért nem eszel?

— Köszönöm, nem vagyok éhes. — Pedig a csarnokban azt mondta az inasoknak, „siessetek, megeszem az egész konyhát.”

Ebéd után a hölgyek bementek a szalonba, az urak a szomszédos dohányzószobába. Hauser Feri nagy lépésekkel járt fel s alá, két kezében. A szivarja minduntalan elaludt. Végre is letette. Odament a bátyjához, belévetette magát egy karosszékre, vele szemben. Egy kis ideig hallgatott, aztán megszólalt.

— Öreg

— Nos?

— Ez az?

— Kicsoda?

— Vagy úgy, még nem mondtam el?

— Mit?

— Várj egy kicsit . . . Semmit.

— Mégis.

Nem bánom, elmondom. Tanácsot kell adnod. Ugy is te vagy az egyetlen, aki önzetlen tanácsot adhat, figyelj. Nincs több egy

esztendőnél, hogy Török Vandát ismerem. Nem vagyok már gyermek, egykönnyen nem esem elragadtatásba, de az bizonyos, hogy már első látásra belészerettem. Mikor ez megvilágosodott előttem — elég hamar történt — nem is volt semmi kifogásom ellene. A családát ismertem; állás, vagyon, minden megfelelt. Elhatároztam, hogy igyekezni fogok elnyerni a kezét.

Egy ideig jól ment minden. Nagyon szépen megbarátkoztunk. Azt merem állítani, hogy kitünttetett minden alkalommal. Nem csak nekem tűnt ez fel. A barátaim is csak úgy hívtak: „a Vanda lovagja”. Jól van, kitünttetett, de másokról sem mondott le. Kacérkodott mindenki. Csodálom, ha téged békén hagyott volna. Ugy-e megpróbálta?

Az idősebbik csak fejével bólintott, hogy „nem”.

— Nem? Csodálom. Menjünk tovább. Magad megítheted, hogy szép. Természetesen mások is bolondulnak utána. Én voltam ugyan a kegyenc, de a többit is úgy tudta kezelni, hogy azok sem vesztették el a reményüket. Nem részletezem tovább az eljárás, végeredmény: nagyon kacér. Én meg féltékeny vagyok. Egyszer el is ragadt a féltékenység. Szemérem hánytam a kacérságát. Nagyon megharagudott.

— Mi joga van önnek engem kérdőre vonni?

— Most még nincsen jogom, de ha maga is úgy akarja, nemsokára lesz.

— Ugyan?

— Igen, Vanda. Tudja jól, hogy szerelem. Az az egyetlen kívánságom, hogy feleségemmé teszem. Mit felel?

Egy darabig nem szólt, csak nézett a

tervszerű beosztása, a mulasztások s az új alkotások létrehozását biztosító anyagi erő lehet alapja a fejlődésnek.

Jól írja e lapok a már említett számában annak írója: „sok mód van a boldogulásra, csak érteni kell hozzá!“ Ezt én azzal toldom meg, hogy aki annak megfelelni nem képes, álljon félre a vezetéstől, mert a köznek áldozatot hozni — még lemondás árán is — kötelességteljesítés annnyival is inkább, mert nekünk alkotni és cselekedni kell már végre és nem próbálgatni.

Olvastam, hogy a rendszer megváltoztatásának eszméje a polgárság körében fogamzott meg és indult ki. Ezt nem vitatom. De azt kétségbe vonom, hogy csak a polgárság lenne közöttünk elégedetlen s csak annak lennének sérelmei. Ez téves felfogás. Nincs itt a város polgárainak, hogy úgy mondjam, külön kását sérelme, egyforma sérelme van itt a város egész közönségének.

Szükségtelen azért a város vezetőségének sérelmeik külön megtudakolása végett a polgársággal érintkezésbe lépni.

Azt, hogy a város közönségének milyen sérelmei vannak, külön megtudakolni felesleges, ha elolvassák e lapok utóbbi számaiban a város ügyeit tárgyaló cikkeket. Avagy elég annyi, mint a már hivatkozott cikk írója találóan megjegyzi, „ahelyett, hogy a város előre haladna, hát rákmódjára hátrafelé mozog.“

A polgárság s vele a város közönsége hogy elégedett legyen, egy mód van: terejlék a város ügyét a fejlődés biztos útjára, a mi pedig csak rendszerváltozással érhető el s a boldogulás csak így várható.

E lapok utóbbi 39-ik számában a város egyik tisztviselője időszerűen közzétette ismertette a város összes adósságait s azt összesen 351,871 korona összegben mutatta ki.

Nem vitatom annak valódiságát, de úgy vélem, hogy nem vállalná el egy városi tisztviselő sem, ami azon felül van, annak kifizetését. De hagyjuk ezt, vegyük azonban közelebről szemügyre, hogy ez adósságból mit létesítettek.

Az adatokat közlő tisztviselő szerint 1—14. pont alattiakat összesen 326,956 kor. értékben. No hát azon kimutatás egy kis helyreigazításra szorul, mert azon tételeket, melyekre az évi rendes költségvetésben fedezet volt és van, a kimutatásból ki kell kapcsolni. Ilyenek a vasúti részvények, a Krasznautca kikövezése, a kórház berendezés és az új ovoda felépítése, összesen 52,581 korona értékben. A befektetések ezek levonásával 274,375 koronát tesznek ki. A kimutatott 20,844 korona pénztári követelés, meg az 1906. évi költségvetés szerint helyesbítve, 10,796 kor. 76 fillér lesz. Ebből meg törlés címen levonjuk ugyancsak a költségvetés szerint leirandó 4735 kor. 34 fillér, lesz a pénztári követelés 6061 kor. 42 fillér. Marad adósság eszerint 345,809 kor. 58 fillér. A befektetésekre fordított 274,375 kor. levonva, 71,434 kor. 58 fillérben oly összeg elköltését találjuk, melyekből beruházást egyáltalán nem eszközöltek.

Ezen adatok helyességét az 1903. évi pénzügyi bizottság hivatalos jelentése igazolja, mely szórul-szóra így hangzik: „a város a 200,000 és 60,000 koronás kölcsöneiből építette a gőzfürdőt, a sorboltokat, a szállodát s vette a Paskuj-féle házát, összesen 176,270 korona értékben s így a kölcsönvett

összegeből még 85,791 koronát folyó adósságokra s egyéb befektetésekre használt fel.“ Azt hiszem, hogy a pénzügyi bizottság ezen jelentésében foglalt adatok sem légből kapottak.

Ezek szerencsétlen alkotások, melyek — a piaci sorboltot kivéve — még a befektetett tőke kamatját sem hozzák meg s melyeknek már közelebbi alapos helyrehozása ismét sok pénzbe kerül. Ily körülmények között bizony méltán félhet a város közönsége attól, hogy hitele kimerül s az 107,000 korona értékű fedezet is idő előtt eluszik.

Nem szabad tehát megengedje a város közönsége, hogy azok, kik gazdálkodni s a pénzzel bánni így tudnak — konvertálás címe alatt — újabb adósságcsináláshoz folyamodjanak.

Hallani pedig most már ismét a honmentő ideát: konvertálni kell a város adósságát egy olcsóbb kamatozású félmillióssal kölcsönrel.

Nem tudom, mit létesítenének belőle, — mondjuk felépítenék a városházát, (melyet könnyelven városi menház és tápintézetnek is neveznek), kijáratnak a piaci sorboltokat, most talán szakítva az eddigi gyakorlattal, még a régi adósságokat is kifizetnék s a maradványt talán takarékpénztárilag is kezelnék, hogy aztán időközökben kiszedegetve, a deficit és segélyezések, vagy nem tudom mily címek pótlására elhasználtassék.

Hát uraim, ez az a rendszer, melynek kezére ujjában egy fillér közköltőt is bizni nem lenne szabad.

Tagadjon meg a város közönsége a vezetőktől ily irányban mindent ez idő szerint, mert így legalább addig is, míg a rendszer megváltozik, a könnyelmű adósságcsinálástól és újabb szerencsétlen alkotások létesítésétől mentve leszünk.

Olvastam még azt is az eddig megjelent közleményekből, hogy rendezett tanácsú város, vagy nagyközség „cim“ alatt haladunk-e, az alárendelt kérdés. Helyes, ezt én is alárendelt kérdésnek tartom, — fő az, hogy a haladás biztosíthatóság.

Tény és való, a hangulat is úgy mutatja és a számfeljegyzések is a mellett bizonyítanak, hogy a nagyközséggé való alakulás biztosítja nemcsak a jelenben fennálló adósság kifizetését, hanem a fokozatos rendbehozást és kiépítést is.

Tíz év alatt meg lehet változtatni a város mai képét, mert a nagyközségi rendszer mellett 40,000 korona fordítható a város rendezésére évenként. De lássuk, mik ezek a rendezések:

1) Az államkinestártól meg kell szerezni s lebontani a volt adóhivatalt és postaépületet s ez egyetlen megfelelő helyet főterre rendezve, megfelelő piacteret nyernénk. A nyugoti és keleti oldalakon ékeskedő ronda, piszok és közveszélyes árkot vízlevezető csatornával elenyészletetni s a tér közepén bármily áldozattal egy ártyú kutat létesíteni, a tér felületét aztán egyenlíteni kellene.

2) Meg kell nyitni az alszegi út forgalmának megosztására egy, a Báthory-kör folytatásaképp az Erdődy-féle ház sarkánál a nagyalutai utra egy egyenes vonalban kihasítandó új utca létesítésével a Bem-tér délnyugoti sarkát.

3) Világítási, csatornázás és aszfalt járda kérdése megoldandók.

4) Szabályozni kellene a Kraszná folyó

medrét a vágóhídtól legalább a nagyalutai hidig.

5) Ezen szabályozással a város legszebb sík területét, a Bánffy és a Posta rétét kikapartítás, vagy vétel útján is, de parcellázni és beépíteni kellene.

6) A fenyves és a Pupos oldalai természeti szépségük felhasználására szabályos tervezés alapján, serpentin utak készítése, világítás, stb. által kies, az idegen forgalmat nemcsak emelő, de biztosító helyülé lenne varázsolható.

Nagyjából ezek azok az elvek, melyek szerint kellene a város rendezése művét megkezdeni; de mint említém, ehhez évenként 40—50,000 korona legalább is kellene, hogy 10—15 év alatt a múlt hibái új alkotásokkal pótolhatók legyenek.

Kérdés most már, hogy az ily irányban fejlesztett és kiépített városrendezés költségeit a rendezett tanácsú jelleg fenntartásával meglehetne-e valószínűsíteni s ha igen, mily áldozattal?

Szerintem nem! Nem, mert az adózó polgárok ily megterhelést nem bírnának meg. Nem, mert a város pénzügyi egyensúlyának csak rendbehozatalára is feltétlen szükségessé válik, amint azt az 1906. évi költségelirányzat is igazolja, a pótdónak újabb 25% való felemelése, mellyel az egyenes pótdónk 50% lenne. Az iskolai, megyei, vicinál, stb. címen még 15%, összesen így a városi jelleg mellett 65% pótdót fizetnénk, még ezért sem járdánk, sem világításunk, sem ivóvíz ügyeink kérdése megoldva nem lennének.

Ezek a nyakunkra nőtt és sokáig amugy sem odázható kérdések, melyek a város bármely korlátozott rendezése mellett is évi 30,000 koronát igényelnének, a melyek ismét egyéb jövedelmek hiányában pótdóval lennének fedezhetők, a mi ismét 60—70% kivetést igényelne, melylyel aztán, hogy csak valamit is alkotni tudjunk, lenne összesen 130% pótdónk.

Tisztában kell, hogy legyünk tehát e kérdéssel: nagyközség-e, vagy a jelenlegi rendszer mellett maradunk. Meggyőződés, hogy a fejlődéshez és az új alkotásokhoz szükséges anyagi erő és radikális intézkedések csak a nagyközséggé való átalakulással biztosíthatók.

E lapok 38. számában azt írja a már említett cikk írója, hogy az 1886. XXII. t.-c. 157. §-a egyéb kötelek után még azt is kívánja bizonyítani, hogy a város vezetéséhez elégséges szellemi és anyagi erő hiányzik-e?

A cikkíró ur ily bizonyítvány kiállítását mesébe valónak állít, már pedig — a mi ugyan elég sajnos — rólunk ez azonnal is kiállítható.

Van-e elégséges szellemi erő a vezetésben, avagy nem éppen ennek hiányában jutottunk a szellemi és vagyoni csődbe? Hát anyagi erőnkrol kiállítandó bizonyítvány is mesébe való-e? Szegények, de a rendezett tanácsú város fenntartására meg éppen koldusok is vannak. Hiszen a természetes csőd is ennek természetes folyamánya. Ezek pedig sajnos, nem mesék.

Hallottam olyan nézetet is, mintha a nagyközséggé való átalakulás közgazdaságilag káros hatást idézne elő, hogy az ipar és kereskedelem forgalma akkor megcsappanna. No hát kérem ez nem való, az ellenkezője

meggyőzőbben beigazolható. Avagy a 20—30,000 lakossal bíró nagyközségek, aminő Nagy-Szalonta, Békés-Csaba, Orosháza, nem-e éppen a nagyközségi rendszer mellett lettek-e virágzóvá.

Olvastam éppen e lapok hasábjain, mintha a nagyközséggé való átalakulás után a város jelenben alkalmazott személyzete közül egy is felesleges volna. Nem a nagyközségi rendszerrel járó közigazgatást, de a város jelenbeni adminisztrációját is el lehetne végezni kevesebb személyzettel. Az is igaz, én nem csinálnék nagyobb luxust, mint az állam, sem munkaképtelent nem tartanék.

Nem hagyhatom még szó nélkül, hogy e lapok 38-ik számában említett cikkíró ur bajnak egyáltalán nem minősíti, hogy a tisztviselők a képviselő urakkal rokonságban vannak, sem azt, hogy a megkivántató kvalifikációval nem bírnak.

Ha ez sem baj, akkor bajról beszélni egyáltalán nem szabad.

Káros-e az, hogy ha véletlen egy tisztviselő, vagy megfordítva képviselő van rokonságban, — nem vitatom. De az már még sem megengedhető, hogy a tisztviselők egy része majdnem a képviselőt egyenlő részével rokonságban legyenek. Ez már nem egy fecske s ez már nemcsak nyarat, de a közre, a családi érdekek előbbre helyezése folytán kárt is csinálhat.

Függetleníteni a képviselőt. Ezt megkivánja a közérdek. Kvalifikált tisztviselőt, jobban dotált fizetéssel kevesebbet alkalmazni s azt meg is tartani, ha megfelel, megkivánja a haladás. A tudást nemcsak megfizetni, de meg is becsülni kötelességünk.

Fel tehát a munkára uraim! A cselekvés órája közeleg. Kiki tehetsége és erejéhez mérten sorakozzék a munkára, hogy egyesült erőnk kitartó munkája után visszanyerje régi fényét és erejét e hely, melyhez köt a rög s a melyhez a multnak annyi szép emléke fűződik.

Egy polgár.

Kisiklott vonat.

A biharmegyei vicinális vasut Nagyvárad felől Szilágy-somlyóra jövő éjszakai vonatának mozdonya és a postakocsiból, egy harmad, két másodosztályú és egy teherkocsiból álló egész vonat folyó hó 1-én este tíz órakor, a szilágy-nagyalutai határral, szemben a bürgezdí vicinális betérő uttal kisiklott és a kétméteres töltésről a rétre kborult. Csak a hátsó másodosztályú és a teherkocsi maradt a sineken.

A vonaton utazók beszélnek, hogy a különben botrányos lassúsággal járó vonat beakarván hozni a nagy késést, már Szilágy-nagyalután szokatlan gyorsasággal haladt felfelé a Csicsó dombra. Mikor pedig a Csicsó domb bevágásán áthaladva, Szilágy-somlyó felé eső lejtőn lefelé jött, olyan örületes gyorsasággal száguldott lefelé, hogy sebességével a leggyorsabb járatu expresszvonatot is túlszárnyalta.

A kisiklás, miként azt egy szemtanu elbeszéli, olyan hirtelen és olyan minden észrevehető előzmények nélkül következett be, hogy az utasoknak egyáltalában idejük sem lehetett arra, hogy megijedjenek, vagy a katasztrófára elkészülhessenek.

A vonat örült gyorsasággal robogott a lejtős részen, midőn egyszerre csak erős kavicsropogás és a kocsik reccogása remitette meg az utasokat, de alig egy-két másodperc, mert a következő másodpercben már az egész vonat részint a vasúti töltés oldalán, részint a réten egészen oldalt borulva, részint egymásba törve, megállott, csak egy másodosztályú és egy teherkocsi maradt a sineken.

A nagyobbára fekvő helyzetben levő alvó és szundikáló utasok egy hirtelen nagy zökkenést és erős rázkódást, hirtelen ide-oda való lökést éreztek, többnyire az ülések közé estek s aztán az előbbi élénk robogást és élénk részfűtőlést hirtelen beálló siri csendesség váltotta fel.

Mire magukhoz tértek, a vasúti kocsik oldalra dülve, mozdulatlanul állottak. A lámpák mind elaludtak, a koromsötét éjszakában nehezen tudták magukat tájékozni, a sötéttségben és a kocsikba betoluló fojtó gőzben kétségbeesetten jajveszékeltő utasok, míg végre is a kocsik ablakain keresztül a szabadba jutottak.

Hogy minő örületes gyorsasággal haladhatott a vonat, mutatja az, hogy a vasúti mozdony után kapcsolt biztonsági kocsi, a mozdony leborulása után a sineken magától tovább szaladt, az utána következő postakocsi pedig a mozdonytól valamivel előbb a mozdony mellett paralel fekszik a töltés oldalán, maga a mozdony pedig az iszonyú gyorsaságtól egészen ellenkező irányban visszafordult, úgy hogy a mozdonynak az eleje most Szilágy-nagyalut felé áll.

A mozdonyban és postakocsiban nagyobb

pattogó tűzbe. Ismételttem a kérdést. „Sajnálom . . . Igazán . . . az a meggyőződés . . . higgye el . . . nem vagyunk egymáshoz valóak. Maga féltékeny, szenvedélyes, én meg kacér vagyok. Egyikünk sem fogunk engedni, szerencsétlenek leszünk mind a ketten. Nem leszek a felesége.“ A fiatal ember elhallgatott. A másik egyet-kettőt szíppantott a szivarján.

— Itt nincs ok se tanácskérésre, se tanácskodásra. Be van fejezve. Egyszerűen ismerősei vagytok egymásnak, mint azelőtt. Punktum.

— Igen, ha csak addig volna. Én is ezt mondtam magamnak akkor. Hanem más történt. Nem tudok megszabadulni a képétől. Hogy egyszer igazán megszerettem, szeretem most már örökké a hibáival, sőt ha volnának, még a vétkeivel is. Most tanácsolj.

Hm. Nehéz dolog. Próbáld meg még egyszer. Az az ok, ami miatt visszautasított, nem eléggé plauzibilis. Azt mondod, kacér. Hát ha csak színészkedés volt. Próbáld meg újra.

A szalonból ének hallatszott. Vanda hangja volt.

Végig mentem az ormódi temetőn, Elvesztettem piros bársony keszkenőm, Piros bársony keszkenőmet nem bánom, Csak a régi, csak a régi szeretőmet sajnálom.

— Te, ez nekem szól, — kiáltott Hauser Feri, hirtelen felugorva. Nézz ide. És a belső zsebéből egy gondosan összehajtogatott kis vörös nyakkendőt húzott ki.

— Próbáld meg még egyszer — felelt az idősebbik teljes szilárdasággal.

Bementek ők is a szalonba. A leány felhagyott az énekkel, de tovább zongorázott. A fiatal ember rákönyökölt a zongorára és nézte. Vanda érezte a tekintetét, de nem merte felvenni a szemét. Egyszer csak megszólalt Feri:

— Ismeri azt a német diáknótát: „Das Mädchen das ich liebe, wird niemals meine Frau?“

— Igen. De ez nem tragikus egy csöppet sem. — Most már föl mert nézni, találkoztak tekintetük. Tán egy kicsit sokat tartott a pillantás. Hirtelen felnevetett, aztán pajzánkodva mondta: „Weine, weine, weine nicht, Ich werde dich lieben, aber heirathen nicht.“

— Rám olvasta?

A leány felugrott, ránézett a fiatal emberre és gyorsan bement a dohányszóba. Az megértette és követte. Betette maga után az ajtót.

— Jobb lesz — szólott Vanda — ha most mindjárt tisztába jövünk egymással. Előbb-utóbb úgy is egyedül maradunk és maga talán . . . talán akar valamit mondani.

— Figyeljen Vanda! Elni fogok az alkalommal . . .

— Valahogy vissza ne éljen vele.

— Nem, azt nem tehetem. Hiszen maga annyira fölöttem van, annyira a hatalmában vagyok, hogy még ha akarnám, se élhetnék vissza helyzetével.

— Nos, hát mit akar mondani?

rongálások estek, a másik két koei is tete-mes roncsolódásokat szenvedett.

Bámulatos dolog, hogy az utasok között nagyobb sérülést senki sem szenvedett. Maga a mozdonyvezető a mozdony alá került, de olyan szerencsésen, hogy csakis a lábát és fél karját nyomta bele a puha földbe a mozdony. Az igaz, hogy másnap reggel ott feküdt alatta. Vasuti kocsipárnákat tettek alá, hogy fel ne ázzon. Másnap reggel is csak úgy tudták kiszabadítani, hogy kiásták a földből. Csodák csodája, hogy sérelme oly csekély, ami az orvosi vélemény szerint 8—10 nap alatt meggyógyul.

Sulyosabb sérülés egyedül a fűtőt érte, aki a fűtőkamra ablakába szorult. De néhány nap alatt ez is teljesen felépült.

A kiskilott vonat kiemelésén sok ember dolgozik. A pályatest már szabad és a közlekedés fennakadás nélkül folyik. A második osztályu kocsit már az ideiglenes kiegészítő sínre emelték. A lokomotív és többi kocsik kiemelése és elszállítása még pár napot igénybe fog venni.

Szilagysomlyóról és Szilagynagyfaluból állandóan nagy közönség jár ki a baleset színhelyére és szemléli a hihetetlen szerencsés kimeneteli kiskilás összeroncsolt mozdonyát és kocsijait s szemléli az érdekes helyreállítás munkálatokat.

Tegnap szállott ki a helyszíni szemle megtartására Mile Mihály kir. ítélőtábla bíró, a szilagysomlyói kir. járásbírószág vezetője Tolnay nagyváradi vezető főmérnökkel, mint hivatalos szakértővel s több vasuti főbb tisztviselőkkel és mérnökkel, hogy megállapítsák a baleset okát. Ezt azonban teljes bizonyossággal megállapítani nem lehetett, mert a mozdonyon gyorsaságmérő alkalmazva nincsen és így nem volt megállapítható, hogy minő gyorsasággal haladt a vonatot a kiskiláskor s ez okból az sem volt megállapítható, hogy a mozdonyvezetőt terhelhet-e felelősség az esetleges meg nem engedett gyorsabb menetért. A mozdony még mindig hozzáférhetlen állapotban van s így nem állapítható meg, hogy nincse vezető készülékében valami törés, vagy a fékezőnél valami hiba, ami a katasztrófa előidézője lehetett. Ez ideig még az a nézet áll fenn, hogy a kiskilást a pályatest lazasága és a talpfák süppedése, a valószínűleg tulsebes menettel kapcsolatosan idézte elő. Azon feltevés, mint-ha a mozdonyvezető részeg lett volna, semmi bizonyítást nem talál.

pihent földbe vetendő. Ha esetleg kénytelen a gazda friss szántásba vetni, akkor hengereztesse meg alaposan. A vetőmag mennyisége 12—14 kg. Apolásban nem részesítik. A biborherénél szabály, hogy elvirágzása előtt vágandó, mert a virágzás után értéktelen takarmányt szolgáltat. Ugyanis a biborhere termése virágzás után egy szörös gömb, azt pedig az állatok meg nem eszik. Tehát mikor virágzásban van a biborhere, akkor kaszálandó; ez körülbelül május hó első felében esik. Egyes helyeken rozsszal vetik, ez ajánlható is, de a rozsfűléseget úgy válasszuk meg, hogy az egyszerre fejlődje a biborherével.

Különfélék.

— **OLVASÓINKAT** felkérjük, hogy előfizetéseiket megújítani, hátralékaikat pedig beküldeni sziveskedjenek.

— **Városi közgyűlés.** Szilagysomlyó város képviselőtestülete folyó évi október hó 10-én d. e. 10 órakor a városháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart. A gyűlés egyedi tárgya: a város 1906. évi költségelőirányzata lesz.

— **Kinevezések.** Tormássy Géza debreceni királyi törvényszéki jegyzőt és Schwestern Ferencz nagyenyedi járásbírószági aljegyzőt a király a szilagysomlyói kir. járásbírószághoz albirákká nevezte ki.

— **Megyei árvaszéki jegyző** a múlt hó 26-án tartott törvényhatósági közgyűlés dr. Nagy Marcel közigazgatási gyakornokot választotta meg.

— **Boér Miklósnak,** a szép tehetségu poétának, az elhunytak jóbarátai, a zilahi temetőkerben síremléket szándékoznak felállítani. A kiboocsátott gyűjtőív lapunk szerkesztőségében is ki van téve és felkérjük olvasóinkat, hogy a síremlék felállításához adományaikkal hozzájárulni sziveskedjenek. Vérteli író volt a legjavából, Isten kegyelméből való költő, akinek művei oly igen kedvesek valának mindnyájunknak, mert azzal a csodálatosan meleg szívével írta azokat, melynél mélyebben érző, jobban szerető szív alig dobogott még e földön. Lapunknak megindulásától kezdve munkatársa volt, megérdemli olvasóitól, hogy síremléke felállításához hozzájáruljanak.

— **Meghívó.** A szilagysomlyói iparos ifjúság a faipari munkások egylete javára, 1905. évi október hó 15-én, a színház termében, zártkörű szüreti táncvigalmat rendez.

— **Versenyárgyalás kenyérszállításra.** A zilahi m. kir. honvédelmiállomásparancsnokság értesíti az érdeklődőket, hogy a zilahi állomáson elhelyezett honvéd zászlóalj kenyérszükségletének 1906. évi január hó 1-sejétől 1906. évi december 31-dikéig terjedő egy évre leendő biztosítása iránt Zilahon, 1905. évi október hó 6-dikán d. e. 9 órakor a m. kir. honvéd állomásparancsnokság irodájában, kizárólag írásbeli ajánlatok útján nyilvános ajánlati tárgyalás fog tartatni, melyre vonatkozólag a honvéd állomásparancsnokság irodájában naponként délelőtt 8—12-ig betekinthező „Szállítási feltételek füzeté“-ben foglaltak irányadók.

— **A hamis ötven koronás bankjegyek.** Londonban, Bécsben, Budapesten és Galiciában már letartóztatta a rendőrség annak a pénzhamisító bandának tagjait, a mely hamis ötvenkoronás bankjegyek gyártásával és terjesztésével foglalkozott. A pénzhamisítók a legraszabb eszközökhöz nyultak, hogy a hamis bankjegyen tudjanak. A szatmári rendőrségnek régóta föltűnt, hogy a Felvidék valósággal el van árasztva ötvenkoronás bankjegyekkel. Vizsgálat indult meg és sikerült is a bandának három tagját, Simonovics Katz Lajost és Weindenfeld Jakabot elfogni. A letartóztatott pénzhamisítók elmondották, hogyan adtak tula pénzen. Mint állatkereskedők, bejárták a rutén-lakta vidéket s azt híresztelték, hogy nemskára orosz és osztrák invázió fog bekövetkezni s ezért jó lesz a háziállatokat eladni, mert különben az ellenség elhajtja. Az együgyű parasztok lépérméntek és eladták háziállataikat, annál is inkább, mert az állítólagos kereskedők hamis pénzben nagy árt fizettek értük. Csak később tudták meg, hogy hamis pénzt kaptak. A csendőrség nagy energiával folytatja a vizsgálatot.

— **Szőlőbirkosok és telepítők figyelme.** A szőlőtelepítések és régebbi ültetvényekben mutatkozó hiányok pótlásának eredménye az elüftett oltványok minőségétől függ. Ép ezért nagy fontossággal bír minden szőlőtermelő részére tudni azt, hogy az ország nagyszámu oltványtelepein hogyan fejlődtek az oltványok az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán. Az az oltvány, a mely az ab-

normális szárazság következtében kevés levelet és rövid hajtást hozott, a mely a szárazság folytán nem volt képes tartalék-tápanyagot magában felhalmozni, soha sem fogja a kívánt eredményt adni. Ellenben szépen fejlődött oltvány még kevésbé jó kezelés mellett is a szőlőben mindjobban fejlődik és szakszerű ápolásnál már korán hoz hasznót és bőven téríti meg az ápolás költségeit. Hogy mely oltványtelepről szerezze be szükségletét az elmúlt nyár nagy szárazsága után, azt a szőlőbirtokos egymagában nem igen tudja megítélni, mivel nincsen abban a helyzetben, hogy személyes látogatás útján szerezzon meggyőződést az egyes telepek mikénti kezeléséről és oltványainak minőségéről. Jó szolgálatot vélnék tehát tenni t. olvasóinknak, a midőn arról értesítjük, hogy a „Küküllőmenti első szőlőoltványtelep“ Medgyesen, melynek tulajdonosa Gaspari Frigyes, mint tavaly, az elmúlt száraz nyáron is ritka szakértelemmel párosult mintakezelés és a nagy költséggel berendezett vízvezeték segítségével, — oltványait oly kiváló és kifogástalan minőségre emelte és oly szépen fejlődött anyagot képes szállítani, aminőt az ország egy szőlőtelepe sem. A telep költséget és fáradságot nem kimélve, vízvezetékét megnagyobbította olyannyira, hogy száraz időben naponta 3—4 millió liter vizet volt képes az ültetvényekre vezetni. Ennek következtében az oltványok oly ideális fejlődést nyertek, hogy ezen telep az ország egy látványossága, melynek megtekintése a többi oltványtelep birtokosoknak csak hasznára válnék, különösen ha a látottakot okulva, a jövőben szintén nagyobb terjedelmű vízművekről gondoskodnak, hogy ők maguk is abba a helyzetbe jussanak, ily szépen fejlődött és kiváló minőségű oltványokat szállíthatni. De nemcsak oltványtelep tulajdonosok, hanem vincellér-egyletek, szőlőbirtokosok és minden a szőlőtelepítés iránt érdeklődőknek ajánlhatjuk ezen mintatelep személyes meglátogatását, hogy személyesen meggyőződjenek a szőlőtelep nagyszerű állapotáról és hogy megismerjék a megöntözés nagy értékét.

— **Levél az vadászatul.** Tekintetős Szörkesztő Ur! Hát én pedig mán rigi embör vagyok; osztán — vadászati célbul — sokat is lödörögtem az mi Ujlaki határunkat Czfingger és a szegény megholdogult Nedeczki János urakkal; lüttünk is nyulat meg rókát öleget; de olyan eszkesszes puskázást még soha sem pélpáztam, mint ez év szeptembör havának 24-egyedikén. Nem is állom ki — inkább kipukkadnék — semhogy ki ne irjam az Tekintetős urnak becsös ujságjába ezt az förtelmes vadászatot, mert biz ez egy csöppet sem köresztényi dolog ám.

No de had közgyem hát az elejin. — Amint a málé földemet szömlélgetöm, eccer csak két vadász urat pellanték meg egy esomó kopó kutya társulattjába. Az egyik ur szöke vót, istentelen hosszú puskával, az másik ur barna vót.

— No, gondolom magamba, ugy sincs semmi dögöm, eszt mán kinizem. Mert biz, az igazat megvalva, még most is foly az nyálam az szép vadászat után. Hát nem is köllött sokáig várnom, mert amint az urak szét váltak egymástul, mingyár elkezték az kopó kuttyák kögyetlenül halytani valami vad fölít. S amint, egy vad körte fa möllett, találgatom magamba, hogy hol vóna puska-vigre kapható az a vad, kit az kopó kuttyák halytanak, eccer csak látom, hogy az barna ur ciloz és lü. Ágaskodva nizek arra, hát látok is egy megsebzett öklömnyi kis nyulat szaladni az szöke ur felé, nyomába egy kopó kuttyával. S mikor az kopó kutya már malydmalyd farkán fogta: az szöke ur is veszi az mienkü nagy puskalyát s akkorát lütt vele, mint egy álgyu. Alig gondolom ki magamba: az Isten a főnével itesse mög az ojan nagy puskát s alig ocsuttam ki az istentelen pukkanástul, hát csak hallok nagy ordítást és lyalygatást. Arra nizek. . . Hát uram Isten! az az istentelen nagy puskályu embör meglütte az kis nyulat, az kopó kuttyát, de még az salyát palytását is; még pedig ott, a hun. . . ha egy arasszal folyebb megy, az hasát furja ki az srét.

— Meg is montam neki: pogánynak való vadászat ez tekintetős uram. Hát még aszt monta: mennyek a fenébe, nem látom, hogy oda van az 100 forintos kopó kuttyála. Mentem is én, de nem állottam ki, hogy oda ne morogjam néki: „Egye mög mind, az az mit lütt!“ . . .

Melyhöz hasonló lyókat kíván Költ levelem Ujlakon, 1905. évben szeptember 28-adikán.

Bögös András, ujlaki völt vadász.

U. i. Igaz a! Hallom, hogy társulattya vagyon az vadászatra Szilagysomlyó város vadászó urainak, hát én célarányosnak tartanám, ha az fennti nagy puskályu urat eltilalmaznák az vadászatul, mert filő, hogy általa nem szaporodhatik az magyar vadász, pedig az mostani cuclista világba nagy szükség vóna erre! . . . Igen ám! Az Fenti.

— **„Erdély.“** Az E. K. E. folyóiratának most megjelent 7—8-ik száma közgyűlési számnak mondható, amennyiben a hatá-sos elnöki megnyitó, a választmány folyó évi terjedelmes jelentése és Veress István magas szárnyalású barlangfelavató beszéde, valamint a közgyűlés leírása foglalják le a füz-et nagyobb részét. Valóságos tükre tehát ez a szám az E. K. E. ezidei évváró ünnepének, melynek keretében a híressé vált révi Zichy Ödön cseppkőbarlangot mintegy hivatalosan is átadták a közforgalomnak. Szóvátáról Barabás Endre irt lelkes cikket, melyet három sikerült illusztráció diszit. Hermann Antal dr. „Turista ötleteiben“ pedig a szellemi szopor-kák újabb sorozata találó humorral vidítja fel az olvasót. A nagyobb cikkek sorát Bene Lajos „Kalotaszegi fejfák“ című dolgozata zárja be, szerző kézi rajzaival. Az apróbb közlemények is sok turista érdekű hírt és tudnivalót ölelnek fel. Az „Erdély“-t az Erdélyi Kárpát-Egyesület tagjai 6 korona tagsági díj fejében ingyen kapják.

— **A „Zenélő Magyarország“** zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyam 19. füzeté a következő értékes zeneműajdonságokat közli: I. Gaál Ferencz „Leteszem a lantot“ melodráma Arany János egyik legszebb poétikus költeménye — mely a most közlő Arany János ünnepélyeken mindenütt előadva lesz. II. Zsadányi Armand VIII. magyar ábránd magán hegedűre. (A csap utcán végig.) III. Sousa Fülöp „El Capitan“ mars-induló. Ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek kiváló fontosságu zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműajdonságokat, melyek az év leforgása alatt megjelennek, havonta kétszer — mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára: egész évre (24 füzetre) 12 kor., félévre (12 füzetre) 6 kor., negyed-évre (6 füzetre) 3 kor. Egyes füzet ára 60 fillér! Előfizethetni a most folyó IV. évnegyedre, valamint az előző évnegyedekre is a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII. József-körút 22/24., hol egyuttal minden más nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

— **Egy lapnak szenzációs ujitása.** Az utóbbi időben nagy világlapok mindinkább meghonosítják azt az ujitást, hogy az eseményeket történetük pillanatában fényképekben megörökítik és olvasóiknak bemutatják. Ezen világlapokkal a Magyar Hirlap fűggetlen politikai napilap nemcsak lépést tartott, de sőt messze felülmulta őket, amennyiben nap-nap után remekfényképekben mutatja be a napi eseményeket és azok szereplőit és egyébként is folyton eleven, friss és bő tartalommal jelenik meg. A „Magyar Hirlap“ Budapesten este jelenik meg és kora reggel odaérkezik minden vidéki városba. Előfizetési ára havonkint 2 korona 40 fillér, negyedévenkint 7 korona. Ezen előfizetési árért az előfizetők házhöz szállítva kapják a lapot, ezenfelül havonkint egy kötet elsőrangú íróktól származó regényt és karácsonyra egy pazar kiállítású diszalbumot ad ingyen a lapkiadó. Mutatványszámot bárkinek küld, ha ebbeli kívánságát a kiadóhivatallal, Budapest V., Honvéd-utca 10., tudatja.

— **Szép és biztos mellékkereset.** Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megérik vagy a hol a fillokszera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda“ Budapest, Váci-utca 20/b.

— **Nyilatkozat.** Több oldalról értesítenek bennünket, hogy rosszszindulatú egyének azt a hírt terjesztik lapunkról, mintha előfizetési díját a régi árra emelte volna fel. Kijelentjük ezenell és tudomására adjuk olvasóinknak, hogy ez az állítás roszhiszemű kohlomány, mert lapunk előfizetési ára ezentul is havonkint 1 kor. 40 fillér, negyedévenként 4 korona, félévenként 8 korona, egyes szám ára a tőzsdékben és az utcai elárusítóknál 4 fillér. Noha ezen előfizetési ár a fél ára lapunk előfizetési díjának, mindazonáltal olvasóinknak egy minden tekintetben érdekes, friss és bő tartalmu ujságot adunk. Mutatványszámot bárkinek küldünk ingyen, ha erre bennünket egy levelező lapon felszólít. A „Budapesti Napló“ kiadóhivatala, V., Honvéd-utca 10. sz.

— **Könyvnyomdánkban** egy jó házból való 13—14 éves fiu tanulólul azonnal felvétetik.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

3153— 1905. kg. szám.

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán megüresedett s Kárásztelek és Doh községekből alakított kárásztelki körjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A körjegyző javadalmazása:

1) Alapfizetés az 1904. évi XI. t.-c. 1. §. alapján	1600 kor.
2) Irodaátalány	100 „
3) Fuvarátalány	124 „
4) Napdíj átalány	82 „
5) Irnoktartási átalány	520 „
6) Tűzifa 48 köbméter.	
7) Természetbeni lakás.	
8) Magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított munkadíjak.	

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.-c. 68. §., illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ban követelt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi október hó 10-ig annyival inkább adják be, mivel a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás határidejére nézve később fogok intézkedni.

Szilágy-somlyó, 1905. szeptember 4.

Nagy Gyula,
főszolgabíró.

3—3

Olcsó tűzifa.

A Veress Lajos örökösei domoszlói erdejében dongafának levágott 150 darab törzs után megmaradt ág, forgács és hulladék fa jutányos árban eladó.

Felvilágosítást ad:

Bölöni Sándor ügyvéd
Szilágy-somlyón.

Értesítés.

Van szerencsém tudatni, hogy **üzletem átadása miatt** a raktáron levő divat- és kézműáru cikkeket

mélyen leszállított árakon

bocsátom a tisztelt vevő közönség rendelkezésére.

Tisztelettel:

Farkas István.

2—

ELADÓ BOR.

Az 1904. évi kémeri saját termésű, **tisztán kezelt** következő **borok:**

Olasz rizling	13 Hl.
Haján forralt lefejtett piros bor	15 Hl.
Bakator	10 Hl.
Vegyes szőlőből szűrt asztali fehér	45 Hl.
Összesen:	82 Hl.

együttesen, vagy külön fajonként, vagy hordónként is eladók.

Bölöni Sándor,
Szilágy-somlyón.

Egy jó karban levő, kellemes hangú „Steiner“ hegedű, olcsón eladó. Értekezhetni alulírott nál Szilágy-somlyón.

Orosz Simon,
tanító.

1) **Irénc- és kézapoló crème.** Számos hölgy áldja jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arc és kéz bőrének selyem puhaságát ad, — teljesen ártalmatlan szer, az arcot a redőktől késő korig megóvjá, a női szépség fentartója. Egy tévely ára **1 korona.**

2) **Irénc poudert** a legkitűnőbb arc-szépítő és fedőszert. **Egy doboz 1 korona.**

3) **Irénc szappan** elmaradhatatlan minden hölgnél, legalkalmasabb vegyi összetételű kitűnő készítmény. **Ára 1 korona.** Kapható Szilágy-somlyón **Schupiter Lajos** urnál.

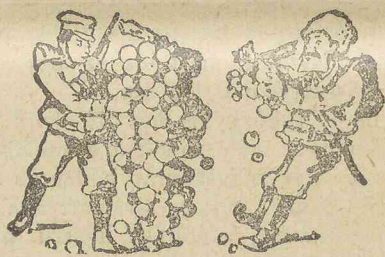
4) **Syrup Orientalis,** a számarhurut egyetlen gyógyszere, mely minden eddigi készítményt felülmul s mindeddig minden esetben bevált. Hatása biztos asztmának, éppen úgy a gégefé és bronchialis katarhus heveny és idült eseteiben is. **Ára 2 korona.**

5) **Jászszági egészségi labdacso,** az egészség megővására elengedhetlen házigyógyszer. Nincs többé hascsikarás. Legjobb hajtoszer. Egy doboz **40 fillér,** 5 doboz, 1 tükör **1 korona 80 fillér.**

6) **Jászszági bajuszpedrő,** soha meg nem keményedő és meg nem avasodó, zsírmintes balzsamokból készítve, igen kellemes illatu, minden bajusz-színhez alkalmazható, a bajuszt növeszti és táplálja. Bajuszkötő nélkül is legszebben tartja a bajuszt. Egy doboz **40 fillér.** Nagyobb rendelésnél kedvezmény. 5—10

Kapható a készítőnél: **Bordás János** gyógyszerárban **Jászberény.**

A 4., 5. és 6. számmal jelzetek csupán a készítőnél kapható.

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első Szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Gaspari Frigyes Medgyes, 1906. N.-Küküllőmegye.)

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözték s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel 1—20 ingyen és bérmentve.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az élető eleme. Hogyan, hol és mikor hirdethető legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.,

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

7353—1905. tkvi szám

Hirdetmény.

A szilágy-somlyói kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Gyümölcséses község telekkönyvei a Nagy-Rézerdő birtokszabályozása következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakítottak s ezzel mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. t.-c., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik; az 1892. évi XXIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási munkát hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1905. évi november hó 2-ik napján** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1) Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervet ellenretalálni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2) Mindazok, akik a tkvben előforduló bejegyzésekre előterjesztést ki-

vánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamán jelenjenek meg, s az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3) Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 18., és az 1889. XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el, s a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4) Azoknak, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró mint tkvi hatóság. Szilágy-somlyón, 1905. augusztus 19.

2—3

KORMOS, kir. albiró.

Eladó ház.

Eladó ház.

Kalvin-utcai ujonan épült, előszobának célszerűen használható **üveges verandából, négy kényelmes szobából** és tartozékaiból álló, egészséges szép fekvése miatt **uri lakásnak** különösen alkalmas

házam eladó,

esetleg több évre **bérbe kiadó.** Az örök árban való eladásnál igen előnyös fizetési feltételeket szabhatok, úgy hogy a **házat és a vele járó szőlőt** tisztviselők is könnyen megszerezhetik.

Levélben (Marosvásárhely, Deák Ferenc-utca 1. sz.) minden érdeklődőnek felvilágosítással szolgálhatok.

Szilágy-somlyó, 1905. augusztus 7.

Hegedüs Sándor.

9—

Eladó ház.

Csodás és biztos határu és aretisztító szépítőszerek,

melyek nemesak hazánkban, hanem az egész világon közkedveltségnek örvendenek, a

KRIEGER-féle

A k á c i a -

Crema 2 K.
Poudre 1 K.
Szappan 1 K.

Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert, stb. Biztos, hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépi az arcot. Kapható a

„KORONA-gyógyszertárban“ BUDAPEST,

II.

VIII., Kalvin-tér. (Baross-utca sarok.)

Postai szétküldés naponta.

11—13